

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—

Fél évre 10—

Hegyed évre 5—

Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyitlatta ára 1 K

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyelvényező:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az erkölcsi offenzíva.

A békekötésnél is kellőn áll a vásár. Hiába vagyunk készek békét kötni, ha az ellenség nem akar tudni róla.

Amíg az ellenséges vezérpolitikusok arra a meggyőződésre nem jutnak, hogy az antánt diadalmasodása ki van zárva, addig a békét nyélbeütni nem lehet. Erre a meggyőződésre pedig bizony még nem jutottak. Ellenkezőleg az a meggyőződésük, hogy csak véletlen konstellációk, balszerencse és számtalán hibák képezték eddigi győzelmüket és még mindig bízunk abban, hogy jobb konstellációk, egy kis szerencse és helyes számítás helyzetüket kedvezőbbre fordítja.

Sokkal inkább belegabalyodtak a háborus kalandba, semhogy a szerencsés kimenetel valószínűsége őket e kaland feladására bírhatná. Csak akkor lehet majd velük okosan beszélni, ha annak a tudatára jönnek, hogy nemcsak valószínűtlen, hogy győzni fognak, hanem egyenesen lehetetlen.

Bármily fényes győzelmeket arassanak is a németek, egymaguknak a győzelmüknek sohasem lesz az a hatása, hogy az ellenségeket rendszeresen szított örületükből kijozanítsa. Nem lesz az a hatása, hogy belátsák, hogy a katonai lövény, mellyel a közép-európai hatalmak dicsekedhetnek, őket a háború befejezésére kényszerítheti. A fegyveres hatalom szerezhet ugyan győzelmeket, de békét csak az ellenség belátása hozhat.

Következik ebből, hogy mindent meg kell tenni, amit lehetünk, hogy az ellenség konokságát megőrjűk és a béke útját egyengessük. A mostani időpont alkalmasnak látszik arra, hogy az ellenségnek nemcsak

hadseregei, hanem lelkiülete ellen is intézünk offenzívát. A kellő pillanatban a béke érdekében kijelölt ügyes és meggyőző szó a haditechnika legbámulatraméltóbb csodájánál is nagyobb csodát művelhetne. Eppen az, hogy a németek fegyveres támadása oly dicsőségesen halad előre, a legjobb alkalom annak a másik erkölcsi offenzívának a megkezdésére, mely az ellenséget nemcsak legyőzni, de meggyőzni is igyekszik.

Ha nem akarjuk az örökös háborút ezt az erkölcsi offenzívát végre meg kell indítanunk. Ennek az offenzívának a terve nem pottyán le készen az égből, azt gondosan elő kell készíteni. Össze kell állítani és haladéktalanul kiviteléhez fogni, — nemcsak a magunk, hanem a millió meg millió sehből vérző egész emberiség érdekében is.

A polgári fiúiskola új tanterve.

A polgári fiúiskolai oktatásnak többféle és igen régen érzett fogyatékoságát fog segíteni az új tanterv, amely az életbe léptetést elrendelő miniszteri leirattal együtt a napokban érkezett meg az érdekelt iskolák igazgatóságaihoz.

A polgári fiúiskolák tanítási tervezete 40 esztendővel ezelőtt adalott ki, így a mai viszonyokhoz képest bizony már nagyon elavult. Nem alkalmazkodik sem az iskola céljához, sem az élethez, sem a pedagógia mai kívánalmaihoz. Más iskolafajok ismételtén kapnak új tantervet, míg a polgári fiúiskola maradt mostohagyermeknek, amellyel évfizetéseken keresztül nem törődtek.

A régi tanítási terv legnagyobb hibái, hogy a négy osztályt végzett tanulók fontos

tárgyakból nem nyernek oktatást, más tárgyakból nem fejezhetik be a megkezdett anyagot s így hiányos ismeretekkel hagyják el az iskolát s végül olyan tanítási anyagot is előír, amelynek elhagyását a szakemberek már régóta kívánják.

A tanítási tervezet életbeléptető rendelet szerint az új tanterv megállapításánál a következő szempontok voltak az irányadók: 1.) az iskola célja, amely ugy határozható meg, hogy a polgári fiúiskola az az oktatási intézet, amely növendékeit gyakorlati irányu, általános műveltséggel látja el és ezzel őket egyrészt közvetlenül a gyakorlati életre, másrészt a középfokú szakiskolákra (tanítóképző) kereskedelmi iskola, ipariskola, katonai iskola, készíti elő; 2.) a tanulók tekintélyes százaléka a VI. osztály elvégzése után nem folytatta tanulmányait, azért erre való tekintettel olyan tantervet kellett készíteni, amelyben a művelődési anyag legelőnyesebb részei a VI. év végéig befejezett egészet alkossanak; 3.) a középfokú iskolákba és viszont átlépő tanulók érdekében figyelemmel kellett lenni a középiskolák tantervére is.

Az életbeléptető tanterv a polgári iskola mind a hat osztályára vonatkozik.

Az új tantervnek a régivel való összevetésében legszembetűnőbb a gyakorlati irány, amely új tárgyak beiktatásával is kifejezőre jut. Aztán az óraszaporítás, amely osztályonként 5—6 órára emelkedik és végül a régi tanítási anyagnak elhagyása.

Új tantárgyak: 1.) Élet és egészségügyi ismeretek, amelyek a IV. osztályban heti 2 tanítási órában szerepelnek, a VI. osztályban pedig 1 órában. 2.) A közgazdasági és jog. ismeretek hasonló beosztással fordulnak elő. 3.) A mezőgazdasági és ipari ismeretek ta-

Párbeszéd nótában.

— Gyere Julis, ne lélj tölem,
Nem vagyok én haragpósi!
— Jól tudom, hogy nem harag kend,
Csak egy kicsit kikapós.
Mít akar no! Héd hallom hát,
— Gyere időbb, megsgom,
— Hallom én ha lassan szól is,
Mondja csak no hallgatom.
— Kevés szó az, amit mondok:
Rád vetettem szememet,
Mégkérnélek feleségül
Ha szőretnél engemet.
— Hát tudja mít Pista bácsi
Szép az, miket mond nekem,
Ugy érsem, hogy valami jó
Édes meleg érselem,
Aminek a sugára most
Ugy áthatott szívemen.
A kelmed nyájas szavából
Száll a melegség felém,
Hiszek kendnek, hátha elvesz,
Holtig megbecsülöm én.
Csakhogy lássa Pista bácsi
Templom egere vagyok,
Szegény, aki kend házához
De semmit sem hozhatok.
— No is hosszú, van ott minden . . .
Hűséget hozz és jó szívet

Akkor aztán megtalálod
Békeséges hegyedot.
Te leszel a Nap a háznál,
Én a hideg Hold leszek,
Derült fényt meg melegséget,
Mindent tetőled veszek.
Mosolygásod lesz a tavasz,
Az hoz nekem virágot
S így aztán majd széppé teszed
Nekem ezt a világot.
— Itt a kesom, leszek Napja
Tavassza is kelmednek,
Csakhogy én majd a Hold mellett
Pista bácsi, hogy leszek?
A Hold hideg, fénye bogyadt,
Nem lesz, ami melegt,
Nem fogok-e megfagyni majd
S kelmed maga marad itt?
Mert lássa csak, Pista bácsi
Annyonyisvívben a virág
Ugy édesen, úgy lakad, ha
Kapja rondes harmatát.
— Hát majd Julis azon leszek,
Hogy harmatok éjzenek,
Hiszen tudod, harmatosak
A szép holdas éjjelek!

Zombory Gyula.

Siratják, akik sirba vitték.

Ira: Nemo.

Micskey Mariska meghalt, mert szeretett.
Ostoba dolog, Micskey Ádám leánya beleszeressen az apja ispánjába. Világverő ösök sarjadéka egy cselédbe, akiről azt sem tudni, hogy csizmát foltozott-e az apja vagy ökröket őrádott a mezőn. Ő ugyan azt mondja, hogy gyermekeket tanított egy falusi iskolában; de az még szinte rosszabb. Az nem lehet Micskey-fajta sziv, aki így lefelé szeret, annak nem szabad így szeretni vagy ne szeressen sehogya.

És Micskey Mariska mégis szerette Bogdán Ferit, az apja ispánját. Talán csak a kertben az orgonabokor, mikor tele volt virággal, más nem vette észre senkisémet. Akkor ébredt fel az ő szíveiben is az a vággyalteli sejtés, az a forró epekedés, melynek szava nincs, gondolni nem tud, nem néz a multra, a jövőt nem várja; örökkévalóság a perc, amelyben befejezésre jut. Betölti az egész lelkét és belefér egy sóhajjába. Amelyet a bölcselkedő ostobaság gunyosan nevet ma már ki és azt az agyvelő meghibbanásának mondja — de amely állandó és örök: a szerelem.

És mégis megdudtát.

Mikor Ságváry Jancsi megcsömörlött az életbe, tudniillik beleant kártyába, pezsgőbe, kutyába, lóba és ballerínákba; mikor már kezdett nyulni a kápe, szagorodni a tárcája és petyhüdni minden idege,

nitására heti egy órát ír elő a tanterv az alsó öt osztály részére, míg a VI-ra kettőt. 4) A kézimunka (szőlő) az I. és II. osztályban heti 2, a többiben 1—1 órával fordul elő.

A heti órászám a következő tárgyaknál szaporodik: a hittanból 2 óra lesz a mai egy helyett minden osztályban. A német tanítása az I. osztályban kezdődik heti 3 órával. A történelem tanítása a II. osztályban kezdődik heti 2 órával és heti 3 órával folytatódik a többi osztályban. A földrajzot ezután az I. és III. osztályban heti 3—3 órában tanítják, a többiben 2—2 óra marad. A testgyakorlásra a mai 1—1 óra helyett 3—3 órát fordítanak az I. és II. osztályban, a többiben 2—2 t.

A régi tantervben külön szerepel a szabadkézi és mértani rajz. Ezután csak rajz lesz, amelynek anyaga művészi rajzból és szerkesztő rajzból álló anyagra tagozódik. Az ábrázoló mértan elvont, elméleti természetű anyaga teljesen elmarad. Az órászám a rajzból hetenként és osztályonként 3—3 órával csökken. Az új tantervben a szépírással szem szerepel.

A mai rendkívüli állapotokra való tekintettel az új tanterv fokozatosan lép életbe évenként egy-egy osztállyal. A szeptemberben beiratkozó első osztályos tanulók már az új tanterv szerint fognak tanulni, míg a többi osztályra nézve a régi tanterv marad az irányadó.

Az új tanítási terv megjelenésével új korok kezdődnek a polgári fiúiskolák történetében. Reméljük, hogy a normális állapotok bekövetkeztével rövidesen tapasztalni fogjuk, amit az életbe léptető rendelet is említt, hogy az új tanterv az első fontosabb lépés a polgári fiúiskolák további fejlődéséhez.

Gyűjtés

a hadirokkantak stb. s a hadiemlék javára.

Kedves sorok kíséretében kaptunk 244 K 50 fillért Zágrábról, melyet Horvatics András máv kalauz gyűjtött alapunkra. Az összeget a Csáktornyan született s Zágrábrban élő vasúti alkalmazottak, legtöbbszörre kalauzok, fekezők stb. adták össze, ahogy a gyűjtő írja:

a véreink felségítésére. Azt is írja a gyűjtő, hogy egyesek, akiket felkért a nemes cél érdekében, megtagadták az adakozást mert ők már Zágrábrban laknak és ott adakoznak, de annál többen akadtak, akik a rokoni kötelek s egyéb csáktornyai nexusnál fogva, sőt horvátok is, nagyon szívesen adakoztak, ki-ki tehetsége szerint. Mindenesetre követelemelő a példa, melyet az ügy iránt való érdeklődés tekintetében Horvatics ur, aki terhes utjaiban összes ismerőseit fáradhatatlanul felkeresi s többi zágrábi véreink nyugtanak. Háta nekik érte, hogy messze földön, idegenben is ily hazafiasan gondolkodjanak.

A befolyt adományok a következők:

Horvatics András	Zágráb	20 K
Horvatics Andrásné		10 »
Santek Vida		2 »
Gross Ernő		2 »
Pálfi József		1 » 20 f.
Gottlieb Alfred		2 »
Csók Márton		20 »
Wollák Zoltán		4 »
Fürst Jenő		4 »
Kovács Manó		4 »
Slezinger Adolf		2 »
Horváth György		2 »
Drvar József		9 »
Kollarics József		15 »
Löwenstein Antal		20 »
Görtl Jetti		3 »
Dobronics István		4 »
Modlic Péter		2 »
Heinrich Róbert		7 »
Holics István		20 »
Ismeretlen		4 »
Jaklin Imre		4 »
Garai Imre		4 »
Kocsis Pál		4 »
Tarnóczy Béla		2 »
Szilágyi Gergely		2 »
Kozjak Károly		10 »
Cumpf Lajos		4 »
Tark István		4 »
Pálfi István		4 »
Steiner		2 »
Maiczen Ferenc		5 »
Kovacsics József Belovár		5 »
Csehi József Zamardi		13 » 30 f.

elhatározta, hogy most már visszavonul az ősi kuriára és egy jó házassággal rendezi viszonyait. Elkocsizott vagy kétszer Micskey Ádámmal s ugy találta, hogy Mariska elég üde és szép virág, miért ne lehetne azt neki letérni. Nem lesz kárba vesztett fáradság. Az öreg Micskey jól bírja magát. A virág is szép, a virágtartó is értékes, így ér az valamit. Az élet ugys kezd egyhanguvá válni. Megkérte Mariska kezét.

— Nem szeretem — szól Mariska.

— Ostobaság; megszokod, — mondta az apja.

— Nem, nem lehet, apám! — esedezett Mariska.

— Akarom! — Jelentette ki ridegen az apja. Anyádnak is ez az akarata. Már odaadtuk a kezdet. Mít engedetlenkedel? Nem a mi körünkhöz való az efféle dolog.

— Nem az anyóm már a szívem. Szeretek! Mást szeretek! — tört ki végre könyek közt a leány vallomása.

Másnap a feldühödött Micskey Ádám puskát fogva zavarta ki udvarából Bogdán Ferit, az ispánt. A koldust, a semmit, aki a szellérszemét fel merete emelni az ő leányára.

Mikor a virágok lehervadtak, ősszel Micskey Mariskát elvette Ságváry Jancsi. Hazavitte. Az övé volt. Ő legalább így hitte, mert nem volt sem szeme, sem lelke. Ha lett volna, látott volna, érzett volna.

Az orgonabokron a kertben már nem volt akkor levél, virág; méhek rajta nem dögtek, madárka sem dalolt. Majd tavasszal megint: Vajjon?...

Tavasszal azt mondták a doktorok — okos, bölcs emberek valamennyien — hogy Mariskát el kell vinni a fenyvesek közé. A tüdeje is gyenge, a vére is kevés, az idegei is gyengék. Szórakozni és jól táplálkozni. Nem lesz semmi baj. Őt-hat doktor is mondta, hogy nem lesz semmi baj. Valamennyi bölcs és okos ember. És hordozta az ura, az apja, az anyja Mariskát egyik fűrdőről a másikra. Mindent megtettek.

A doktorok nem adták fel a reményt. Most még csak azt próbáljuk meg, csak ezt az egyetlen egyet és — nem lesz többé semmi baj. És...

Mikor az első falevél lehullott, Micskey Mariska csendesen nyugodott a szemes ércokporosban. Tele volt borítva koszorúkkal. Nem volt semmi baj többé. Az is megsiratta, aki nem is ismerté közelebbről. Legkeserveesebben megsiratta az apja, az anyja közel volt az örüléshez, még az ura petyhüdt, puffadt képe is megrándult olykor.

Siratták, akik sirba vitték. Vagy talán éppen azért siratták olyan nagyon.

... Az orgonabokron — a kertben — nem volt most virág, a levél is hulldóglát róla. Madár sem dalolt.

Panász Jánosné Ujdombovár	20 K
Savacsina Rezső Dugoselo	4 »
Összesen	244 K 50 f.
Mult heti kimutatás	32287 K 11 f.
Főösszeg	32531 K 11 f.

K Ü L Ö N F É L É K.

Várás.

*Dal, virág, meg csók, meg tánc,
Csilingelő álomlánc,
Félték szerelem, meg könnyen futó bánat,
Ilyennek képszeltem én az ifjúságot.*

*Nem huss évvel megöregedni,
Csak semmit látni mindennél
Aszért az álmat mindig várom,
Való less, ha az óra üt.*

*Ha nem loss bennem végy, ha cél so loss már.
Es a nyugtalan lélek, ha dékbe simul,
Emlék marad, abból is csak, mi szép.
Végig álmodom sokszor est az álmat
S boldogan hiszem, hogy — emlékezés.*

Bezerédy Lajos
honv. hadnagy.

— **Nem áldozat.** Lassanként elszokunk a frázisoktól, jelszavaktól, szólamoktól. De annál inkább megcsontosodott bennünk a józanul számító praktikus érzék, mely latra vet minden kinálkozó alkalmat s egyre csak azt kérdezi: mi ebből a haszon? Hol van jó üzlet? Mít jüvedelmex az vagy amaz a befektetés? A szomszéd vagy sógor mennyit nyert ezen vagy azon a vállalkozáson? Mi tagadás, ezt a gyakorlatias üzleti szellemet a németektől profitirozzuk. Róluk ragadt ránk. Nem valljuk kárát. Tőlük tanultuk meg azt is, hogy egészen fölösleges szövezés ma már hazafias áldozatkészségről beszélnünk akkor, mikor hadikölcsönre való jegyzéare akarunk valakit buzdítani. Dehogya is áldozat! A legjüvedelmexőbb üzletkötési alkalom! Aki olyan balga, hogy nem vesz részt benne, károsodik. Mert hiszen a hadikölcsönkötvény többet ér, mint a bankjegy. A hadikölcsönkötvény árfolyama mindig meghaladja a kibocsátási árfolyamot. Hatodfél százalékkal kamatoz és törvényes fizetési eszközül szolgál teljes névértékkel. Hát ne szavaljunk többé semmiéle hazafias áldozatkészségről, hanem a legridegebb önzésből a magunk hasznára jegyezzünk nyolcadik hadikölcsönöt, melynek éppen most nyílt meg az aláírási ideje!

— **Halálozás.** Bellosics Károly, a m. kir. 14. honv. gy. e. alezredese, több kitüntetés tulajdonosa, 24 havi harcéri szolgálattal és 17 havi fogság alatt szerzett betegségekben, életének 47-ik évében, f. é. június hó 4-én Budapesten meghalt. Temetése f. hó 8-án d. u. 3 órakor a főváros egyik helyőrségi kórházából történt. — Özv. Hoffmann Mórné, néhai Hoffmann Mór nagyknissai polg. isk. tanár és pedagógiai író özvegye, f. hó 12-én Budapesten elhunyt. Temetése f. hó 14-én volt Budapesten.

— **Az iskolák meg a drágaság.** A váltás-és oktatásügyi miniszterium az anyaghiányra és a drágaságra való tekintettel elhatározta, hogy a tanítóképző és tanítónőképzőintézetek, továbbá a polgári iskolák internátusaiban felveendő tanulók az eddigi meghatározott szükségleti és felszerelési tárgyak helyett csak a legszükségesebb és mindenképpen nélkülözhetetlen felszerelési tárgyakat tartoznak magukkal hozni.

— **Ösztöndíj rokkantak gyermekeinek.** Az Országos Hadigondozó Hivatal pályázatot hirdetett hadiárvnak és hadirokkantak gyermekeinek adományozandó ösztöndíjakra. Az ösztöndíj a közép- és felsőbbiskolai tanulmányok folytatását akarja lehetővé tenni. Ehhez mérten az ösztöndíj összege a négy alsó osztályban és az alsófokú szakiskolákban 400—600, a középiskolák felső osztályaiban és a középfokú szakiskolákban 500—700, a felsőbb iskolákban pedig 6—800 korona. Az ösztöndíj iránti kérelmet a gyermekek eltartására kötelezett részéről a vármegyei árvaszékek legkésőbb folyó évi július hó elsejéig kell benyújtani.

— **Nyugdíjas tanítók és tanítói özvegyek háborus segélye.** A legutóbb kibocsátott rendelet értelmében az 1918-ik évre a nyugalmában levő tanítók (tanítónők és ovónők) háborus segélye: ha a fizetés 1800 nál nem több, 600 korona, minden 200 k-vel nagyobb nyugdíj után pedig 70 koronával több. — Az özvegyek hadisegélye, ha az özvegyi segélypénz nem több 800 koronánál, 480 korona, s minden 400 koronával nagyobb segélypénz után 60 K-vel több. — Az árvák után egyenként 240 korona jár.

— **Nem lesznek kedvezményes fürdő vonatjegyek.** A Déli vasút balaton-tavi fürdőforgalmában személyek és utipodgyász szállítására június hó 1. ével új díjszabás lép életbe, mely szerint az eddigi menetjegykedvezményeket megszüntették és csupán egyszerű menettérít (tour-retour) jegyeket adnak ki szeptember 30-iki lejáratlalt az egyes balatonmenti állomásokra. Ezek a menettérít jegyek azonban ugyanannyiba fognak kerülni, mintha az illető külön jegyet váltana az oda-utazásra és külön a visszautazásra. A megakarítás tehát csupán a némi fáradságban lesz, mellyel a kétszeri jegyváltás különbözik az egyszeri jegyváltástól.

— **A Murába vészett ezresek.** Fundák Mihály kotori jómódú gazda és kötelesemester f. hó 3-án drága lovaival átment egy murántuli malomba. Mig a gazda bent járt a malomba, a lovak a tömeges szunyogcsipéstől megindultak s hazafelé tartottak. Szerencsétlenségére a rév az innenső oldalon volt, a tulsó parton épp akkor egy lélek sem tartózkodott. Amint a lovak a fűtről lefordultak a rév felé, a nagy lejtőn a lovak közé futott szekér miatt azok megütöttek és egyenesen bele a mély Murába. Mire a gazda észrevette magát, 28000 koronája a vízben elázott.

— **Dohánylopás.** A nagykanizsa—pragerhoi vonalon nagy dohánylopás történt a múlt héten. Ez alkalommal azt a dohányt emelték el ismeretlen tettesek, melyet az alsólendvai főtrafik a nagykanizsai dohányraktárból kapott. A szivar- és dohánykészletből elvitték 5400 db szivart, egy zsák pipadohányt s több csomag és skatulya különféle különleges dohányt és cigarettát, összesen 3470 K értékben. Dohánylopás különben már több ízben történt a vasuton, ami érzékenyen érinti a különben i megsanyargatott dohányosokat

— **Allandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgószínházban ma színiere kerül a már múlt héten hirdett Bangalori rejtély c. érdekesfilm indiai szerelmi dráma 5 felvonásban. A szenzációs darabot a budapesti Mozi otthonban bemutatása után négy héten át állandóan játszották. Június 23-án Lili, (Egy nagymama naplójából) Hervé operettje kerül bemutatásra.

— **Jétkönyv eső.** A júniusi fagy után némi vizszállítás az eső, mely a dércsipe burgonyát újabb hajtásra képesíti s a többi veteményt s gabonát is gyorsabb fejlődésre készíti. Az eső már 10-én megeredt s megszakítással 11-én újból esett, de a legkiadóbb eső 12-én éjjel volt amikor, 127 mm eső esett, ami rekordmennyiség, mert ez évben egyetlen egyszer sem volt ennyi a csapadék.

— **Repülőgép.** Ritka látványosságban volt része a csáktornyaiaknak múlt pénteken az ebéd ntáni időben. Nagykanizsa felől jött ugyanis a város fölé egy kétfedelű repülőgép, mely berregésével csakhamar magára vonta az emberek figyelmét. A repülőgép kétszer háromszor ivhen körülrepülvén a várost, rövid idő múlva tovább folytatta útját Alsólendva irányában.

— **Záróvizsgálatok.** A Csáktornyai m. kir. áll. elemi fiu- és leányiskolában az 1917—18. tanévi záróvizsgálatok az alábbi sorrendben tartatnak meg: 17-én: délelőt: 8—9-ig az I-eső, 9—10-ig a II-ik, 10—fé 12-ig a III-ik; délután: 2—4-ig a IV-ik fiu-oszt. vizsgálata. 18-án: délelőt 8—9-ig az I-eső, 9—10-ig a II-ik, 10—fé 12-ig a III-ik; délután: 2—4-ig a IV-ik leányozst. vizsgálata. 19-én: délelőt 8—fé 12-ig az V. VI. vegyes osztály vizsgálata, délután 2—3-ig az I. B, 3—4-ig a II. B. osztály vizsgálata. 22-én: délelőt 8 órakor Te Deum és záróünnepély. Délután 2 órakor a II-ik, 23-án: délelőt 9 órakor az I-eső, délután 3 órakor a III-ik sz. óvoda vizsgálata. Csáktornyán. 1918. évi május hó 14-én. Polyák Mátyás igazgató.

— **Esküdtezői tárgyalás.** Lapunkban is foglalkoztunk tavaly az esettel, hogy Csernilovics Márkné muragárdonyi 30 éves parasztlaszonny, miattat férje a háboruban volt, viszonyt kezdett egy szabadságot katonávas amikor a viszonynak gyümölcse lett, azt megfojtotta s egy kis ládában eltemette. Az ügy kitudódván, Csernilovics Márkné a bíróság elé került. A szerencsétlen asszony bűnét a nagykanizsai esküdttörvényszék és hó 4-én tárgyalta. Az asszony nem tagadta cselekedetét s csak szegényét emlegette, amft a gyilkossággal eltakarni akart. A bíróság azonban nem ítékezhetett mert a tárgyalás, során érdekes jogi kérdést vetett fel az asszony védője. Az állapítandó meg ugyanis, hogy az asszony férje életben van-e vagy nem? Mert ha él, akkor az asszony a gyermeket, mint törvényes gyermekét, ilte meg s ez esetben az elkövetett szándékos emberölésért életfogytiglani fegyház jár. Ha azonban a férj a tett elkövetésekor halott volt, akkor a törvénytelen gyermek megölésével gyermekölés büntetést követte el az asszony, amiért legfőlebb öt évi börtönrre ítélik el. Minthogy pedig a katonaférj már két év óta semmi hírt sem adott magáról, a bíróság a fenti kö-ülmény tisztázásáig a gyilkosság tárgyalását feltüggesztette. Az asszonyt ennek következtében továbbra is szabadlában hagyják.

— **Képesítővizsgálat.** A csáktornyai m. kir. áll. elemi népisk. tanítóképző-intézetben a folyó tanévi befejező képesítővizsgálatok szóbeli és gyakorlati része e hó 13-án tartatott meg. Vizsgálatot tett Somogyi Aladár negyedéves növendék, aki képesítettnek nyilvánítottatt.

— **Allami mozik.** A kereskedelmi miniszter a filmgyárak vezetőit társulásra kényszeríti, aminek természetes következménye, a beavatottak kijelentése szerint, az ország

valamennyi mozijának államosítása lesz. Ugy hiszik, hogy a kormány a községi jövedelmek fokozására a hatóságok kezébe szándékozik adni a mozik koncesszióját. Vagy a községek saját rezsiükben kezelik a mozikat, vagy pedig átadják azt, megfelelő bérösszegért, magánembereknek.

— **Csomagok elkobzása.** Miután Horvát-Szlavon és Stajerozszággal szemben Zala vármegyét határszéli vármegyének nyilvánították, miniszteri rendelet értelmében az ország minden belterületéről a vármegyébe érkező csomagokat a csempészés megállása céljából fokozott ellenőrzés alá veszik. Ha a postahivatalok gyanusnak találják a csomagot, felbontják s ha tilalom alá eső élelmiszer van benne, elkobozzák. Az elkobzásnak egyéb következményei is vannak.

— **A balatoni hajózás.** A Balatonon a hajózás az összes vonalokon megindult. Nemcsak Balatonfűred és Siófok és Boglár és Balatonfűred közt közlekednek a hajók, de a többi menetek is teljes egészükben állítottak be a menetrendbe. Így Siófok és Keszthely közt is megindult a hajózás és pedig Siófokról indul Keszthely felé minden vasárnap és hétfőn reggel 5 óra 25 perckor és minden kedden d. u. 2 óra 30 perckor. Ezek a hajók Keszthelyre érnek vasárnap és hétfőn délben 12 óra 55 perckor, kedden este 9 óra 55 perckor. Keszthelyről indul Siófokra minden vasárnap d. u. 2 óra 30 perckor és minden kedden és szerdán reggel 6 órakor. A Keszthely és Siófok közt közlekedő hajók Siófokból kiindulól Balatonfűredet, Tihanyt, Balatonföldvár, Balatonszemeset, Viriusztelepet, Révfülpöt, Balatonboglárt, Badacsonyt, Fonyódot és Balatongyörököt érintik.

A »Vasárnapi Ujság« sok szép és érdekes képet közöl a magyar gazdáknak a király előtt való hódolásától, az Operaház újdonságáról: Bartók Béla új operájáról, Jászóvárról, a hol Tompa Mihály hátrahagyott iratait felbontották, a Vaskapuról, a Szépművészeti Múzeum ujonnan szerzett Madonna-képről, a cipészek körmenetéről, mikor a cipő-rendelet ügyében a kereskedelmi miniszterhez mentek stb. Szépirodalmi egyéb közlemények: Arz vezérkari főnök arcképe, s a rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 10 korona. (Budapest, IV., Egyetem-u 4. sz.)

— **A hadsereg cserebéreje.** A hadvezetőség érdekes módon akar szerezni katonái részére gabonát. Ehhez cserebére útján akar könnyebben szerezni jutni, amennyiben a gabonának megfelelő egyéb szűkegletű cikkekkel ad a polgári lakosságnak ellenérték fejében. Az alispánhoz érkezett tájékoztató szerint a hadsereg ad:

5 kg. gabonáért 40 csomag katonadohányt	
10 »	1 kg. gypocérnát
10 »	1 liter szeszt
20 »	1 kg. cukrot
20 »	1 kg. lencérnát
20 »	1 kg. lószerszámot
20 »	100 csomag gyufát
30 »	1 kg. felsőbört
50 »	1 kg. talpbört
100 »	1 pár cipőt
100 »	1 méter posztót
500 »	1 uj szekeret

— **Uj bankjegyek.** Az Osztrák-magyar Bank új bankjegyek nyomásának tervezésével foglalkozik, mert a mostani bankjegyeket nagyon hamisították. Az új bankjegyeket új rajzuk és nyomásuk lesz. A tervbe vett öt koronás bankjegyek nemsokára forgalomba kerülnek.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatekom i magjarekom jeziku izlazeši državni, znanstveni i povlašteni list za pak
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

MEDJIMURJE

Preplatna ošta je:

Na ošto leto K 20—
Na pol leta 10—
Na četvert leta . . . 5—
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se poleg pogodbe i pošiljaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Tabor se približuje k koncu.

Francuzka samo od amerikancov čekaju pomoć. - Francuzki ministar-predsednik je pripoznal, da jim zlo ide. - Vu jednim tjednu su francuzi 55 jezer zarobljenikov, više kak 550 štukov i vnogo više, kak 2000 mašinastih puškah izgubili. - Nemci su vu zadnjem tjednu 200 selah i varašov od francuza odzeli. - Nemške podvodne ladje su do Amerike dospele, gde su 19 ladjah prevrtale. - Oni naši vojniki, koji budu iz ruskog sužanjstva dimo došli, budu dugši urlaub dobili.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Tak se vidi, da ov boj, koj se vezda bije vu Francuzkoj, je zadnji vu toj strahovitoj mešariji ljudstva. Francuzi sami pripoznaju, da njim jedino amerikanci moreju pomoći, ar jim vre menjkaju za vojničtvo sposobni mužkarci. Ako bi Francuzka svoju boljšu pamet zela naprej, bi previdla da nemce nemreju prevladati i zbiti. Nikakvo ufanje nemaju k tomu, da bi tabora dobili s englezom skup, ali zato njihov stari ministar-predsednik Klemens ipak neće mir, kak da bi ov stari negdašnji fiskaliuš obnori. A za njim idu i drugi francuzi.

Oni se zato ipak ufaju. Morti bu se ipak nekad drugač preobrnu? Kakti kartas, koj je svoje zadnje groše reskeral na bank. Petnajst mesecov je tomu, da je Amerika pomoć obečala Francuzkoj i Englezkoj. Peneze i živež jim je dala, ali vojničtvo jim nije mogla dati, ar vojničtvo niti sama nije imela. Vezda si je počela Amerika vojničtvo skup spraviti, ali iz Amerike rećemo 500 jezer vojnikov vu Europu prek dopelati na morju s potrebnom municijom i živežom, k tomu je više mesecov treba i vu onih vremenah, gda je mir na morju, gda ne čekaju podvodne ladje na amerikanske ladje. Dok mineju ovi meseci, vu kojih bi iz Amerike šeragi prekošli, bude francuz vre tak bit, da njemu nikakva pomoć niti amerikanska, niti druga vre nebu mogla pomoći. Taljan bi mu rad na pomoć išel, ali se ne vupa genuti, ar ako bi se genut, pak iz svojih vojnikov bi na francuzki front odnesel, taki bi se i naša vojska genula, koja vu Taljanskoj s ostrimi oči gleda na svako gibanje taljanske vojske.

Sam ministarprezident francuzki je pripoznal vu svojem govoru vu francuzkoj orsackoj hiži prvih dnevih júníusa da francuzki i englezki vojnički položaji zločesto stojuju, ipak se grozi, da bude ovak, pak ovak pokazal, da bu on jakši na placu, kak nemeć, samo naj dođu amerikanci! Na to

neće misliti, da amerikanska pomoć, ako bi i došli mogla, bude vre za njega kesno došla.

Da je to istina, iz toga se more takaj izračunati, da su nemci od 27-ga majusa do 4-ga júníusa, tak vu jednim tjednu: više kak 55 jezer zarobljenikov, med njimi 1500 oficirov, više kak 550 štukov i vnogo više, kak 2000 mašinastih puškah odzeli. Piežeranih i mrtvih francuzov je dvaput više kak zarobljenikov, tak si lahko moremo izračunati, da je vu prošlim tjednu zgubicek francuzov svega skupa najmenje 150 jezer vojnikov.

Vu tem jednim tjednu su nemci od francuzov nadalje odzeli 3000 kvadrat kilometrov zemlje, na kojem su plodna polja i 200 varašov i selah. Vu ovih občinah je malo ljudstva ostalo, ar su na napočetku boja pobegli.

Vezda francuz, pak englez, kajti mu jako zlo ide, si vu tem tere glavu, da bi ruse opet proti nemcu pobunil. Vezdašnja ruska vlada s velikom strogostjom postupa proti onim, koji nemire delaju. Vu Moskvi i vu više drugih mestih su statarium rezglasili.

Ali nije dosta, da francuz i englez vu Rusiji dela mešariju. On je i vu Austriju postal svoje ljudi tajno, da bi čehe, pak slovence proti nemcu pobunili. To se je zeznalo, pak vezda vlada i redarstvo pazi, da bi takve puntare vloviti moglo. To sve kaže, da francuzu pak englezu jako zlo ide na bojnem polju. Ako bi pri svojoj pravoj pameti bil, bi si premisliti mogel, da niti vu Austriji, niti pak pri nas nisu ljudi tak bedasti, da bi s nemcom sklopljeno bratinstvo i savez reztrgali, pak da bi neverni bili proti njemu, koj nam je pomagal, da smo se ruske, rumunjske i srbske strahotne navale i nevolje rešili. Mi hoćemo i bude-mo izdržati, dok prisilimo naše neprijatelje na mir, kaj budemo se vezda vre nasigurno za malo vrme i dočekali.

Ako bude francuzu i dalje išlo, kaj je sigurno, onda bu francuz s svojom celom

vojskom pređi gotov, kak bi iz Amerike mu pomoć došla.

Vu prošlom tjednu su nemci svoju ovu novu navalu dovršili, pak su mirni bili i počivali se. Kaj hoće dalje nemška vojska napraviti, to nije moći znati, ali misliti je moći, da bude negdi opet vudrila na neprijatelje.

Vu Rusiji su opet bune. Pobunjeniki hoćeju vezdašnju vladu doli hititi, pak takve postaviti, koja bi proti nemcu opet harćuvati štela. Vlada je stroge naredbe rezglasila, da se buna poduši.

Nemške podvodne ladje su vnogo jezer kilometrov morja preplivale, pak su na amerikanskih obalih poiskale najbolje larmajućega neprijatelja ladje, izmed kojih su 19 prevrtale. Ov kuražen i za čudovati se vrēden čin nemcov je jako dirnul amerikance koji su se jako prestrašili. Vezda su vu strahu, da budu nemci i vu zraku navalu počeli proti amerikanskih varašov, kaj je takaj moguće.

Novi glasi veliju, da su nemci 25 ga majusa počeli s podvodnim ladjami navalu pri amerikanskih morskah bregih i da je vnogo amerikanskih, na francuzko bojno polje putajućih vojnikov i drugih putnikov vu morju se potopilo.

Ministar naših honvdskih poslov je varmegijam na znanje dal, da budu vojniki od 1868 — i 1869-og leta dimo mogli doći na slobodu zbog letnih poljodelskih poslov. One gospodare, koji najmenje deset mekot zemlje imaju, nadalje samostalne mestre i trgovce budu pustili k svojemu gospodarstvu. Koji su se 1868 og leta narodili, oni budu od 1-ga júníusa do 15-ga septembra, koji su se 1869 og leta narodili, oni budu pak od 15-ga septembra do zadnjega decembra rezpušćeni.

Važno je za vezdašnjih taborskih vremenah, da žito, kuruza i drugi živež na najveć poljah našega orsaga dobro stoji. Ima mestah, kak na priliko vu Slavoniji, da 15 let dugo nije bil tak bogato kazalo polje, kak vezda kaže. Ali žalostno, da je od 4 ga

na 5-ga juniusa vu vnoči mráz bil vu gornjim kraju Magjarske, i to vu sedem varmegijah. Najviše kvara je mráz zrokuval vu grahu, likvi, vugorkih i paradajzu. Vu nekojih méstih je vu kuruzi i vu zitu takaj velike kvare zrokuval. Vu goricah nije mogel mráz kvar napraviti, ar vu gornjih stranih Magjarske napovaju ljudi vinske loze, ar se nebi tam grozdje dozrelilo.

Iz Beča javiju, da oni naši vojniki, koji iz ruskog sužanjstva dimo dojdeju, budu dugšega urlauba dobili, kak su do vezda, da si doma reda moreju napraviti, pak da se budu počinuti mogli.

Vezda se prehiti svétni boj.

Pred četirimi létmi nemški konjeniki pred Parišom su stali i čeli svét nemirno je čekal, kak se bude nemška vojska pograbila s francuzkom vojskom. Poleg Marne zvane vode je bila odlučna bitka. Ako bi onda bili mogli nemci preobladati francuzku vojsku, nemškoga cesara vojniki ulazili bi bili vu glavni francuzki varaš Pariš, onda za seguro bi tak bilo, kak je nemški cesar rekel, da svaki vojniki doma bude, doklam iz drevja listje scuri. Ali Bog je to drugač odredil. Nemci dalko od doma vu strahovitnim jurišu odnemogli su, vpešali su k tomu pak iz daleka nê su mogli za vreme na dosta municije, stroška i friške čete dobavlati Francuzki i englezki šeregi zastavili su nemške šerege. To je bila velika i odlučna Marne bitka. Ova bitka je to zrokuvala, da se narod već četiri léta mercvari. Kad su francuzi već vu veliki štiski bili iznenada počelo je pet milijun rusa napredovati i mi smo presiljeni bili pred ruske čorde poslati naše šerege. Ovo je bil zrok strahovitni nevoli, vu koji već četiri lét stoji ves narod. Ako onda nebi bili mogli francuzi i englezi zastaviti nemške šerege, vno-go meanje mrtvih, siročah, pležercov i dovic bi bilo. Ali francuzom i englezom na pomoći su došli rusi i sve se je drugač pripetilo.

Po ovi bitki tak su počeli se spominati francuzki ministri, koji su već skočili

iz Pariša, englezki i ruski generali, kak da bi nas čisto šteli sbrisati iz zemlje. Sve su alduvali kralje, orsage, naroda, da svoj beštialni cilj postigneju. Belgium, Serbia, Montenegro, Romania, Ruska, Grčka jedna za drugom je opala vu robstvo, ali prestimani francuz, još niti vezda se nece nikaj navčiti od toga.

Po zadobiti marnei bitki nêje bilo moči spametno se spominati s francuzi. Ponudili smo jim poštenoga mira, ali oni niti čuli su nê šteli od toga nikaj. Opominal je francuze sveti otec papa, da naj nebudu zrok nesreči čele Europe, ali niti njegve reči su nê poslunhali. Vu program su zeli dvajsti četiri države, da nje vuništiju i najglasneše su lajala Ciemenceau francuzki i Lloyd George englezki ministerpredsednik. Od pravice nê su šteli niti jednu reč čuti. Za ovami je počel još bole lajati Wilson američanski predsednik, vodja onim, koji iz boja gšelta imaju.

Pokehdob nikak su se nê šteli naravnati, na novoma su počele sablje, puške i štuki govoriti i reda delati. Nemški cesar, kak božji bič, stoji pred neprijatelj. Hindenburg glasoviten nemški vodja i njegov pomoćnik, Ludendorf general, pustiju nemške šerege na francuze i engleze i za nekoji mesec odlučil se bude svétni boj. Ili sêm, ili tam!

Več je nê vrédno duže se skrivačkati po jarkah. Vu održti bitki se bude vidlo, što je jaksî. Skim duže bi čakali naši savezniki, stêm huje bi jim isto. Vezda smo se oslobodili na izhodu. Odlučil se bude svétni boj predi, kak bi američanska pomoć se mogla zmešati vu tabor, kakti jeden novi neprijatelj.

Glavno bojno polje je vu Francuzkim. Tam se bude čeloga svéta položaj prehitil. Ako tam zadobimo, onda mi budemo gospodari Europe. Ako tam nebudemo mogli odlučno prejahati neprijatelja, onda i nadalje se budemo morali braniti, do zadnje kaple krvi. Ako poleg Marne vode, gde opet nova bitka traja, preobladamo francuzke englezke, američanske šerege, onda rezvedrilo se bude miru. Sve od ove bitke stoji.

Tam vojujeju poleg nemcov i nasi hrabri sinu. Magjarska krv se prelêva na onim mestu, gde mir bude izišel.

Nekoliko tjednov traja i trajala bude odlučna bitka. Milijuni se boriju proti milijunom. Človečja pamet sve, kaj je mogučno, prepravila je za ovu bitku. Svakoga naroda deca jako hrabro vojujeju. Mi se branimo, nečemo se vuništiti i ravno svrho toga žalostno gledimo, kak se narod sam med sobom mercvari.

Varaša za varašom zarobiju nemci. Francuzki stanovniki tak bežiju pred nemcom, kak preplašene birke. Nemški šeregi svaki dan deset kilometrov bliže Pariža dojdeju. Nemška pamet i nemška hrabrost bez pèlde stoji. Denes nê samo da kunjštneše vodje imaju nemci, nego i puno vekše šerege, kak neprijatelji. Poleg toga francuzki korman pak hoče skočiti iz Pariža. Francuzki narod serditno potrebuje naj na svaki način napraviju mira. Počel se je narod strézniiti pod terhom nemških šeregov.

Vu ovi minuti nemoremo imeti drugu želju, kak to, da Hindenburga ne ostavi sreča vu marnei bitki. Nemški dobiček je i naš dobiček. Ako s Božjom pomoćjom ovdî preobladamo neprijatelja, onda našim diplomatušom je dužnost takvoga mira sklopiti, poleg kojega više nigdar nebudu moči tak zmešati naroda, kak je vezda.

Medjimureke ženske, medjimurska deca sklučite ruke i molite Boga, da ova bitka pri Marne vodi zadnja bude vu svétnim boju, molite Boga, da nas Bog ne ostavi vu ovi zadnji bitki, jerbo od ove bitke nam visi naše življenje i svétni mir.

Pariš vu Pogibelji.

Francuzke granice su zaprte, ali itak su zato došli odonut glasi, kakov položaj je tam:

Francuzko najvišeše soldačko zapovedništvo višeput je rezpravu imelo svrho toga, da bi čeloga francuzkoga šerega bili tizam do Szajna vode nazat potegli i Pariša takodjer i Calaisa odpustili bi bili nemcom da tak vujdejo pred Hindenburgom.

Tri male pripovesti.

1. Koj je spametneši?

Velikomožni sultan i njegov velikobradasti velikvezir su se jedenput nad tem stricali, koj clovek je spameten.

— Stari ljudi su spametni, veli sultan.

— Koji su vnoگو putovali, oni su spametni, — reče veliki — vezir.

Kajti niti jeden nije hotel popustiti, na zadnje su dokoncali, da budu probu napravili. Sultan bude pozval k sebi nekoliku starih ljudi na večeru, drugi den pak bude velikvezir pozval nekoliku takvih, koji su vnoگو putovali. Tu bu se zeznalo, je li sultan ili pak velikvezir ima prav.

Tak se je i pripetilo, kak su ovi dva dokoncali. Gđa su k večerji pozvani stari ljudi pri sultanu ponizno se k stolu seli, sultan je najstarešemu gostu vu ruke dal žlicu, koja je bila kak ref duga, da sultan i veliki vezir vidi, kaj bude s žlicom napravil.

Stari gost je vu ruke vzal žlicu; obbrača ju sim, tam. Za tem je svojemu susedu dal, koj se je takaj čudoval žlici i takaj svojemu drugomu susedu prekdal. Niti

najzadnji nije bil spametneši, nije znal, kaj bi s žlicom napravil, pak ju je vkraj del. Za tem kak da se nikaj nebi pripetilo, kaj su pred nje deli, jeli su i to po turčinskoj navadi s deset prstami.

Dojdući večer je velikvezir nekuliko takvih pozval k svojemu stolu k večerji, koji su vnoگو putovali. I ovi su vu ruke dobili onu dugu žlicu. Vnoگو putujući ljudi su predi se čudili čudnovitoj žlici, obračali su i gledali nju. Na zadnje je jeden izmed njih dugu žlicu vu s juhom napunjenu zdelu porinul i iz pune žlice svakomu gostu vu vusta puhal juhu.

Tak se je osvedočil sultan, da oni ljudi koji vnoگو putuju i vnoگو svéta vidiju vu najvejših neprilikah se iznajdeju, pak si pomoreju.

II. Devet pak jeden je deset.

Jeden mudrijaš se je jen den sastal s devet svojimi poznanci, koji su se glasno stricali med sobom. Gđa su mudrijaša spazili, taki su ga obkolili i jeden izmed njih je rekel mudrijašu:

— Gospone, budi sudec med nami. Devet nas je, pak deset birkah imamo. Nez-

namo se rezdeliti. Rezdeli pravico ovih deset birkah, onda i ti dobiš jeden rës.

— Z drage volje budem napravil, ali pitanje je, je li budte zadovoljni s mojim sudom? — zapita mudrijaš.

— Budi osvedočen, gospone, da budemo mi svi s tvojem sudom zadovoljni. Na to i vu ime mojih pajdatov prisegu položim. Mudrijaš jenčas visoko na nebo gledil i onda izreče svoj sud.

Sud je ovak glasil?

Vi budete zadržali svaki jednu birku devet pak meni date.

Ljudi su jeden drugoga gledali. S glavom su migali toboz, da sud nije pravičen.

— Vi šutite? Morti nije sud pravičen? Reztolnačim vam: Ja i devet birkah je deset, vas devet i jedna birka je takaj deset. Rečite ve, da sud nije pravičen bil, — rekel je mudrijaš.

Na to nikaj nesu mogli ljudi reći zmešani su bili, pak niti svoju prisegu nesu vupali pretrgnuti. Srditost su si vu sebi zadržali i dopustili, da mudrijaš odnese devet birkah.

Za nekoliko dnevo su redari došli vu selo, koji su ukradjene birke iskali. Tu su

Ali pokedob mišci je ne štel odgovornost nase zeti, vu Versaillesu odlučili su, da na svaki način Parisa branili budu s celom močjom. Svrho toga zebri su jednoga odbora, kojemu je to zadača, da napravi jeden plan, kak moreju braniti glavnoga varaša. Takodjer i jedno odredbu su dali vun skojm vtišiti hočeju preplašenoga naroda. Svun toga kakov posei bude imel još zebri odbor, to neje znati, ali Szembat mu ov navuk davle:

To zahtěva Sembat, da odmah naj se prepravljaju k tomu, da nemci obkolili budu Parisa. Naj stanovnike vučiju kak je treba ognja gasili, kanonere pak naj avučiju, kak moraju braniti varaša pred neprijateljskimi granati. Okolo varaša naj vnožina jarkih skupaju i ako nemci jurisali budu na varaša, naj skim predi skim više svakojačkoga stroška prebaviju vu varaš, stanovnikom pak naj daju oružje.

Socijalisti takodjer zahtěvaju, da naj svim fabričkim težakom daju oružje. Opet drugi su proti tomu, jerbo tak misliju, da težaki ako oružje dobiju vu ruke, odmah se budo počeli buniti.

Paris već tak egledi, kak da bi se juris već bil zpočel. Na hiljada plezercov dopelaju svaki dan vu varaš. Špitali su prazni, jerbo vu Parizu samo prerežeju plezercer i odmah je dale voziju vu odenutrasnji orsag. Iz bližnjih občinah na hiljada beguncov dojde svaki dan vu varaš, koje jako teško je moći nastaniti.

Vlaci jeden za drugim dojdeju po polnoći, na hiljada beguncov dopelaju, koje neje moći nastaniti, jerbo orijaški nemški štuki i ponoći strelaju varaša.

Kakov strah je vu varašu to se iz jednih novinah vidi, koje se ovak tužno plačeju. »Teško je iz našega srdca vun spravit straha, ako si premislimo, da nemci još devetdeset vojnih aborov imaju, koji su još ne vu taboru.«

Druge novine opet se od toga plašiju, da soldačko zapovedništvo ostavi varaša i prek ga pušti nemcom. Ove novine ovak pišeju:

»Ne, to se nesme pripetiti, Paris ne sa-

mo poleg štrategije je važen, neg to je ono mesto, gde naše domovine stanovnikov jedna deseta stran stanuje. Vu Parizu je najviše blega, Paris je Francuzkoga orsaga srdce i mi tak mislimo, da ovoga varaša scelom močjom budeju do zadnje kaple krvi branili či drugač nebude moći, onda s engleskom pomoćjom.«

Nemci su opet počeli offenzivu proti Parizu, i denes je još ne znati, kaj i kak se bude pripetilo. Tuliko znamo, ako nemci jednoga cila imaju, tak dugo ne pustiju i tak dugo ne vu mirni doklam ovoga cilja nepostigneju. Ako jim je to cilj, da ulsiju vu Paris, onda zasegurno nebudo tak dugo mirni, doklam ovoga cila nebudo postigli. Skim predi se to pripeti, stěm predi bude mir, kojega sad već sve taljanske i francuzke novine zahtěvaju.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Česki izdajnici na frontu. Austrianski honvédski minister minući tjeden nekoji dan povedal je vu orsački hiži, kakvi izdajnici su bili čehi pri Calzaro zvanim mestu na taljanskim frontu. Prek su skočili k taljanom i dopelali su je za naše stelunge. Da je čehom ne tak zislo, kak su oni šteli, to magjarskim bakom i jednomu oberlejtiantu moremo zahvaliti. Dogodjaj se je ovak pripetil:

1917 ga leta septembra 18-ga 1. bošnjacki regimenta i a 51. ga kolozsvarskoga regimenta jeden, jeden bataljon je bil vu štelungi na calzaroinskim frontu. Jako kmicna noć je bila i to kmicu su ponucali izdajni česki oficiri, da med dvimi bataljuni taljane dopelaju našim za hrbet. Magjarski baki su čuli strelati, ali su tak mislili, da samo menšje patrole su prek drotov došle, ali to su taki znali, da su je izdali. Schmaus Bertalan 51-ga kolozsvarskoga regimenta oberlejtiant je dobil zapoved da od svoje kompanije dvě jakše patrole pošle napre i naj počistiju fronta. Schmaus oberlejtiant neje nikaj spekuleral, nego sam je odišel s patrolami, da polovi taljane. Sve skupa je osemdesettri vojnika sobom zel. Samo pot-

lam je videl, da ne menšje patrole, neg velike čete su prek drotov došle.

Vitezki oberlejtiant odmah iz boka se navalil na prestrašene taljane, koji su četiri četiri nared išli. S ognjom je pretgel drugoga reda i svojom celom je med taljane se zasěkel, drugu četu pak je posal, naj iz drugoga boka se navaliju na taljane. Taljani su se tak prestrašili i tak poměšali od strělanja, da su kak nori počeli sim-tam skakati i samo raslo šteri je mogel nazad vući. Schmaus oberlejtiant polovil je, ili pak postrělal je ober dvě jezero taljanov svojom malom četom.

Kolozsvarski oberlejtiant dobil je za ov vitezki čin oficirsku zlatnu medalju i on je bil prvi iz med naših oficirov, koj je to medalju zaslužil. Kralj sam je za ono vrěme doli odišel, da nagradi vitezakoga oficira Conrad general pak mu je zapovedal, naj molbenicu pošle, da ga i s Maria-Terezija redom nagradiju. Izdajni čehi su ovi bili: Irsa oberlejtiant, Kohontek, Zeleni i Matinec lejtiant, Miedeck stražamešter, Cacaik i Malcsinek kaproli i dva prosti česki baki svi od 1-ga bosnianskoga regimenta.

KAJ JE NOVOGA?

Pesma iz bojnog polja.

Vu najlepšoj dobi vu tih mladih leti.
Vu Romansku zemlju sem moral oditi.

Tužna majka bolje, da me nej rodili,
Neg kaj ste me tužnog v tabor odpravili.

Moral sem oditi po širokom světu
Da je vsaki cvětnjak bil v najlepšem cvětu.

Štiri dni i noći s cugom se peljali,
Vu Romanskoj zemlji s cuga doli stali.

K svemu regimentu pet dni mašćerali,
Augusta dvanajstog tabora deržali.

Med dvema gorami vu zemlji Romanski
Počiva si vnogi sinek medjimurski.

Šrapneli, granati na nas su padali,
Vnogoga junaka vu grob zametali.

ovi zeznali, da su birke pri mudrijašu. Taki su k njemu išli i na odgovornost ga pozvali zbog birkah.

Mudrijaš, tak i oni devet mužov su morali pred sud iti. Muži su pripoznali, da su birke vkrali, ali od njih je mudrijaš s calarnim činom odzel. Mudrijaš se je pak s tem branil, da je devet birkah za njegovu pravičnu rezdelbu dobil.

Sudec je sljedeći sud izrekel: Za deset birkah ide deset batinah. Ovi deset batinah se imaju rezdeliti med deset tolvajov. Ali kajti su izmed deset birkah pri mudrijašu devet našli, on bude poljeg svoje prefrigane rezdelbe devet batinah dobil. Ostali devet tolvaji bi za jednu birku skupa jednu batinu dobili za desetu birku. Ali kajti se jedna batina neda med devet ljudih rezdeliti, da bude pravica, desetu batinu ima za »ráadás« takaj mudrijaš dobiti, ar devet pak jeden je deset.

Hajduki su taki i potegnuli mudrijaša na dereš, pak su mu namerili dobrih deset batinah.

Gda su hajduki prebrojili deset batinah sudec je popital tolvaje, je li su zadovoljni s sudom? Devet izmed njih su zadovoljni

bili, ali deseti, i to mudrijaš nije bil zadovoljen. Prošteral je, ali nije apeleral, kajti je devet, pak jednu batinu, tojest svega skupa deset batinah za birke i za njegov sud vre na sebi imel. Apellacija mu vre nikaj nebi hasnila.

III. Bedak i sreća.

Jednoga lėnoga človeka, koj je medtem i rad trošil, vnoğıput je njegov dober prijatelj opomenul, naj se vre jempot poboljša. Ali ov človek se nije dal popraviti. Dobra opomena mu je črez jedna vuha nutri išla črez druga vuha vun odletela. Nije vnoğı vremena da ono, kaj je herbal od svojega otca, je sve reztepel. Jeden den se je nato prebudil, da je do kraja bogec postal. Malo vrěme se je još nekak izdržal, ali na zadnje je palicu moral vu ruke vzeti, pak je odišel sreću iskat. Rezdrapan, gladen i bez ufanja je ostavil svojo rodno selo, pak prama jednoj šumi je koracil. Tam se je zišel s jednim vukom.

— Kam ideš človek? Kakva žalost te tira? — pita ga vuk.

— Idem sreću iskat, — odgovori človek.

— Ti si čudnoviti človek. Sreću nije

navada iskat, ar k komu hoće, bude od samoga sebe došla. Ali ako vre ideš, pak se zideš s srećom, prosim te, zapitaj ga: zakaj sem ja tak mřšavi?

Bedasti človek mu je obećal. Komaj je nekoliko korakov išel, na križnom putu se je zišel s jednim starim človekom.

— Blagoslovi te Bog! — veli reztepanec staromu.

— Naj blagoslovi i tebe! — odgovori stari. Ti, sinko, ako dobro znam, tvoju sreću išćeš?

— Tak je, to bi iskal.

— Obrni se nazaj, sinko. Ja sem sreća. Ve smo se tretjput izišli. Jedenput sem pri tebi bil, gda si tvojega otca herbiju dobil, ali si ti četu herbiju črez oblok vun hitil. Pri tebi sem bil i onda, gda si se s vukom zišel, da te nije požrl.

Svaki človek se samo triput more s menom ziti. Jednu milost moreš jošće od mene prositi predi, kak bi se rezliši.

— Hvalja! Obećal sem vuku, da bum te popital, zakaj je on tak mřšavi? — veli bedak.

— To je sve, kaj od mene pitaš? — reče začudjeno stari. — Dobro je, budem ti

Jeden se sim vruši, drugi tam opadne,
Sunčece rumeno već ga v grobu najde,

Vnoge devojčice golub zaručeni,
I vnoge šnešice parek preljubljeni.

Vnogi otec, majka zgubili su sinka,
I vnoga dečica dragoga japeka.

Koj je verno branil svoju domovinu
I Ferenc Károlja milu kraljevinu.

Ferenc Karolj kral naš milo si zdihava,
Kad svoju dečicu vu tabor pozava.

Hodte deca, hodte vu to ime Boga!
Pak verno branite magjarskoga orsaga!

Naj nam bu na pomoć Jezuš i Marija,
Vu ti velki sili nam dečica mila.

Vnoge devojčice su se spominale,
Kaj si bratcov v tabor listeke pisale,

Pisale bi, da bi njim za atres znale,
Kaj se barem z listi ž njimi spominale.

Idi listek, idi, pak mi bratca najdi
Mort mi već počiva vu ti črni zemlji.

Pošta mu je zadnja ta črna zemljica,
Koja je pokrila rumena mu lica.

Grobeka obrasla zelena travica,
Na grobeku zrasla šipkova ružica.

Koja bu znamenje Medjimurskog sinka,
Za kojega nezna tužna njegva majka.

Koj je verno branil svoju domovinu,
I magjarsku našu milu kraljevinu.

Nebudete znala oh dečica mila,
Med dvema gorami gde japek počiva.

Z jedne, s druge strani visoke pečine,
Drugo se nevidi nebeske visine.

Ali Bog nebeski štel je tak imeti,
Da mi deca draga moramo terpeti.

Oh črna zemljica ti nam lehka budi.
Božja milost naj nas milostivno sudi.

Vnoga tužna majka nezna si za sinka,
Niti nebu znala za njegov grobeka.

Za njegovog grobeka da bi barem znala,
Kaj na dušni džen ma svčičicu vužgala.

Oh Bože naš mili znebeske visine,
Ogledni se doli na nas tužne sine.

povedal. Reči vuku, naj požere onoga be-
dastoga človeka, s kim se prviput sastane,
onda bu tusti.

— Na to stari kakti sčnca se je izgubil.
Reztepenec nikaj nije rekel, nego se je obr-
nul prama onomu putu, odkud je došel.

— No, si našel sreću? — zapita ga
vuk vu gustoj šumi.

— Našel sem ga.

— No, pak kaj je? — pita opet vuk.

— Sreća je jeden stari mrgujući dečko
koj je meni kaj, kaj nametuval. Ali jednu
milost mi je ipak šenkal.

— Pak si izhasnuval priliku? — za-
pita vuk.

— Je! Popital sem ga, zakaj si ti tak
mršavi? To mi je rekel, ako požereš onoga
bedastoga človeka, koj pred tebe dojde, taki
buš tusteši.

— Koj od sreće tak bedastoga prosi,
kak si ti prosil, on je jako bedasti človek
i zato za drugo nije vrēden, kak da se po-
žere, — rekel je vuk zube si škripljajuć
i tak je včinił, kak je rekel: požrl je na čē-
lom svētu najbedastešega človeka.

Koji se mučimo po širokom svētu,
Krvcu prelēvamo vu najlepšem cvētu.

Oh Bože naš mili ogledni se na nas,
Devica Marija naj zabití za nas!

Daj nam dobri Bože kak najpredi mira!
S temi se rēčjama tak pėsma zapira.

Na romanskom frontu.

Mikolan Vince,
iz Alsó-Domboru.

— Kuliko je vrēdna kokoš? Na
ovo pitanje na pijacu lahko dobimo odgo-
vor. Za jedno ponećim kokoš trideset—če-
terdeset korun prosi selska ženska. Razmi-
se, da ovu izvanredno cēnu denešujemu
svētnomu taboru moremo zahvaliti. Mi itak
tak mislimo, ako pri kokoši od s nutrašnje-
ga hasna gledimo, onda takvu vrēdnost naj-
demo vu jedni kokoši, da sami-sebi nebu-
demo verovali. Od s nutrašnji hasen pak su
oni jajci, koje kokoš čež leto dan znese.

Pismoznanc! i nekoje gazdarice i gazdi
puno se već štricalí od toga, kuliko jajcih
more znesti jedna kokoš vu svojem živle-
nju. Gazdarice i drugi, koji mladinu povaju
tak veliju, da 600 jajcih znese jedna kokoš
vu življenju. Proti tomu pak jeden ameri-
kanski pismoznaneć tak veli, da našel je već
vu kokoši tri jezero semena i ako se kokoš
dobro hrani iz svakoga lahko jajce zraste.

Ako mi niti nebudemo verovali ame-
rikančanu, to zato svi skupa znamo, ako se
kokoš dobro hrani i zdrava je, onda zato
od šesto jajcih puno više znese vu svojem
življenju.

Ako vezda računamo vrēdnost jajcih,
dakle onoga hasna, kojega nam na jajci nosi
onda vidimo, ako ovoga hasna samo za in-
tereš računamo, da jedna kokoš strahovitnu
vrēdnost ima.

Dobra gospodarica nebude mamicu do-
bila od velike cēne i nebude kokoši na pi-
jac znosila. Kokoš je itak nam samo onda
puno vrēdna, ako pri nas doma na dvoru
kolkodaće. Gazdarica s radostjom mora hra-
niti mladinu i paziti, koja kokoš znese naj-
više jajcih, jerbo od ove kokoši bude nasa-
dila jajce i od ovih picekov bude na pleme
ostavila, na pijac pak samo one kokoši po-
šle, za koje zna, da nečeju po redu nesti,
ili pak kokote, koje iz višešega ima.

Samo na to mora paziti, da nebude
stare kokoši imēla. Od tri leti starešu ko-
koš nēje vrēdno duže deržati, jerbo ove već
ne nosiju takvoga hasna, kak mlade. Da
zna, kuliko je stara kokoš, mora prvo leto
na desnu nogu kariku deti, drugo leto zeme
doli i na lēvu nogu dene, tretje leto pak
već nikam. Tak bude imēla navēk jedne
dobi kokoši, koje tak po leti, kak i po zimi
dobro budu nesle i gazdarica vu svaki dobi
leta došta jajcih bude imēla tak za domaću
potrebožu, kak i za tržišti.

— Slavna smrt jednoga generala.
Na francuzkom bojnomo polju je Pierre des
Valiérés francuzki general majuša 28 ga
okolo Reimsa slavnu smrt podnesel. Jeden
granat ga je zaklal.

— Na francuzkom bojnomo polju
su nemci dostigli Marne zvanu vodu, na
četritim danu velikoga boja se je front na
80 kilometrov reziril. Nemci su 3 jezer
kvadrat kilometrov osvojili od neprijaielja.
Ov okoliš je jako roden. Zvun toga su nemci
i 45 jezer zarobljenikov vlovili i više kak
4 sto štuke i već jezer mašinaste puške
zaplēnili.

— Vmorjeni zászlós. V Balassagyar-
matu se je Sztripszky Miklós 85-ga pošē-
koga regimenta zászlós s Fleck Arnold zva-
nim drugim zászlósom v jednoj krčmi za-
bavljaj, gde su i preko zaključne vure os-
tali. Još i dva nepoznati soldati su došli v
krčmu, ali da nesu od krčmara vino dobiti,
su srdito ođišli. Okolo pol dvejuh vura su
zászlós ostavili krčmu i kak su na vullicu
došli je Sztripszky pri jednoj lesi v kutu
dva mužkarce spazil. Šibicu je vužgal, a
medtēm su nepoznati mužkarci mimo Flec-
ka odbežali, koj je vu tem nikaj špajznoga
nē videl i dalje je išel. Drugi džen na tro-
toaru mrtvo su našli Sztripszky Mikloša. Iz-
tragu su podigli.

— Samoubojni tišlar. V Dudapeštu
se je Kun Andor tišlar na njegovom stanu
obesil. Dok su ga našli, već je mrtveć bil.
Jednoga lista je ostavil, vu kojem piše da
zarad bolesti si je život zel.

— Boj s krvnim rusom. Vu Vetēs
(Szatmarvarmegija) občini se je jako do-
palo Sergenov Alexej ruskom zarobljeniku
mlajša Kegy Mihajlica, koje ženi muž je
v Ameriki. Rus je hotel vetomane ženu
kušnuti, ali žena je odbežala. Sergenov je
na to razsrdil i ženu doli streliš, koja je
taki vmrla. Seljaki s Sajó Dežó notariušom
su na to od rusa revolvera vkrej zeti štelí
ali on se je branil. Istinita bitka se je poč-
nela, deset—petnajst susov su dali, medtēm
je jeden sus zarobljenika v glavu trofit. Ser-
genova su v špital spravili, rane su mu nē
pogibeljne.

— Poguba. Iz Helsingforsa javiju, da
finski korman tri vodje socialdemokraca.
Niettinneua, Lundberga i Lainera, kakti iz-
dajice domovine, v jednoj šumi polag suda
pogubiti dal.

— Nesreća na Dunaju. Majuša 12-
ga v jutro se je jedno veko družtvo potu-
valo v Nagymaros. Putniki su se po obe-
dom v Nagymarosu v četiri čune seli i he-
teli su prek Dunaja v Dömös se voziti. Ali
medtem toga se je jeden čun prekopicnal,
Kemény Béla trgovec, i tri drugi činovniki
su vu vodu opali. Veliko javkanje i kriš
se je čulo, na kaj se je njim Jožef nadher-
ceg zvana ladja na pomoć žurila, odmah
su dolipustili iz ladjah jednoga čuna i Csorba
László kontrolov s matrozi je njim na po-
moć išel. Csorba je tri putnike iz vode sre-
šno spasil. Ali Kemény Béla trgovca su već
ne mogli pomoći, on se je vu vodu vtopil.

— Putovanje kralja. Iz Beča javiju, da
je kralja iz nemškoga ratstanej nazad putoval
majuša 14 ga v Baden.

— Kraljev dar. Károly magjarski kralj
je magjarskomu Črlenomu križu iz svojega
blagajna pedesetjezer korun daruval za one
zarobljenike, koji budu iz ruskoga sužanj-
stva dimo došli. Izvan toga je jednom druž-
tvu Bosnia—hercegovine 20 jezer korun da-
ruval.

— Prošnja. Moj muž Ivan Horvat,
izučen satler, rođen 23-oga juniúsa 1876
v Stanetincu, honvéd (312. honv. gyal. ez-
red, II. zászlóalj, 6. század, 4. szakasz táb.
pošta 253) zadnjiput mi je 26 ga juniúsa
1916 pisal s ruskoga fronta. Koji zaroble-
niki su vezda iz Rusije dimo došli i znaju
nekaj od Horvat Ivana, prosim nje, nek
budu tak dobri, pak mi nekaj pišeju od
njega pod adressom Alojzija Horvat, Grabe,
post Polstrau, hižna numera 41.

Csak
Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona
és Eau de Fleurs illatokat
használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

felülmul minden külföldi gyártmányt.

Gazdaasszonyoknak

kerestetik egy 35 év körüli özv., ki a ház vezetését érti, magyarul beszél. Cím:

Csáktornya, Széchényi-utca 20.

Egy használt, de jó karban levő

Wertheimszekrény

megvételre kerestetik. — Cím a kiadóhivatalban.

WILH. F. TIEFENBACH

Skladište na veliko austr. i njemačkih tvornica kemičko-tehničkih proizvoda

Osijek I. (Slavonija.)

Preporuča:

Strojna ulja, Towot masti,

Zylinder ulje, firnisa,

terpentinersatza,

kolomaza, yaselina,

lakova, boja,

1^a lastila za cipele,

voska za postolare, boje

sve vrsti za bojadisanje

sukna i dr. u tu struku

spadajuće vrsti robe.

Cijenik šaljem na zahtjev!

KÉPES LEVELEZŐLAPOK

nagy választékban kaphatók:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyv- és papírkeres-

kedésében

CSÁKTORNYA.

990—1918.

Drávadiósi körjegyzőség.

Hirdetmény.

Drávaszilás község képviselőtestületének 2—1918. sz. kg. határozata folytán közhirrre teszem, hogy a község

vadászati joga

a drávaszilasi községbíró házában **1918. évi június hó 28-án délután 3 óraker** árverés útján bérbeadatik, **1918. évi aug. 1-től kezdődő 6 évre.**

Árverési feltételek alulírt körjegyzőnél megtudhatók.

Drávadiós, 1918. évi június 10-én.

Pálinkás Sándor s. k.
 körjegyző.

1—2

HAAS LIPÓT

Fatalpu czipő és szandálgyár.

Budapest, VI., Csengery-utca 74. szám.

Utalványmentes	Nagyság:	21—27	28—30	31—35	36—40	41—46
fatalpu szandálok:	Korona:	4.06	5.30	5.94	6.57	7.21

Csakis nagyban eladás.

Minták utánvétellel küldetnek.

1100—1918.

Drávaszilás község előljáróságától.

Hirdetmény.

Drávaszilás község képviselőtestületének megbízó határozata alapján közhirrre tesszük, hogy a drávadiósi körjegyző részére

istálló és pajaépítés

munkálatainak vállalatba adása és biztosítása céljából szóbeli nyílt árlejtés és versenytárgyalás hirdettetik.

Iparágak: kőműves, ács és lakatosmunkálatok.

Az árlejtés Drávaszilás községben a községbíró házában **1918. évi június hó 23-án délután 3 óraker** fog megtartatni.

Az árlejtési feltételek és építési tervezet alulírt körjegyzőnél Drávadióson megtudhatók.

Kelt Drávaszilason, 1918. június 10-én.

Pálinkás Sándor s. k.
 körjegyző.

1—2

Tislarics Jakab s. k.
 községbíró.

Kézidarálókat,

szecs-kavágókat, járgányokat, kukoricamorzsolókat, ekéket, vetőgépeket, cséplőgépeket, kaszákat, aratógépeket és mindenfajta mezőgazdasági eszközöket szállít a legerősebb és legolcsóbb kivitelben

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.

(Gyár-utca sarok.)

Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-technikai üzlete.

Telefon Interurbán 51—33.

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare, mašine za repo rezati, vitle, mašine za kuruzu ružditi, mašine za se-jati, mašine za mlatiti, kose, mašine za kositi i svakojačko gospodarsko oružje vu najtalesii čeni trži

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.

(Gyár-utca sarok.)

gospodarskoga oružja štacun.

Telefon Interurban 51—33.